

Woordgeslacht

Het Nederlands heeft volgens een onlangs verschenen proefschrift een uniek probleem: mensen kennen het verschil tussen mannelijke, vrouwelijke en onzijdige woorden niet meer. In tegenstelling tot bijvoorbeeld het Duits maken wij hierbij geen duidelijk onderscheid. Dit zie je vooral aan het 'verkeerde' gebruik van voornaamwoorden.

1. In welk van de onderstaande zinnen is het voornaamwoord correct gebruikt?

- 'Het boek, hij is uit.'
- 'Het meisje die op straat liep.'
- 'Knoflook: dat lust ik niet.'
- 'Kleding die je goed staat.'

Bijdehante politici

Steeds meer politici nemen niet langer een blad voor de mond en spreken in de Tweede Kamer zoals ze in het café zouden doen. Geert Wilders die Ella Vogelaar voor 'knettergek' uitmaakt, of Ineke van Gent die tegen Hero Brinkman zegt dat hij een 'grote waffel' heeft. Politici denken dat de kiezer hen zo het liefst hoort. Onlangs werd onderzoek gedaan onder jongeren en volwassenen met de vraag wat zij vonden van de verschillende vormen van taalgebruik onder politici.

2. Wat was de uitkomst van het onderzoek?

- Het spreekt jongeren meer aan dan volwassenen.
- Het spreekt volwassenen meer aan dan jongeren.
- Zowel jongeren als volwassenen waarderen het negatief.
- Zowel jongeren als volwassenen waarderen het positief.

Ushi en Dushi

Onlangs ontstond er ophef over het nieuwe typetje van Wendy van Dijk: de Antilliaanse Dushi. Zo vinden de Antilliaanse minister Omayra Leeftang en tv-zender TeleCuraçao dat het typetje beledigend is voor de Antillianen. Ook is er kritiek op het taalgebruik van Dushi.

3. Wat is het probleem?

- Ze is niet te verstaan voor Nederlandse kijkers.
- Ze spreekt met een verkeerd accent.
- Ze spreekt met veel grammaticale fouten.
- Ze zegt veel domme dingen.

De Mexicaanse garnaal

Vorige maand waren de leden van het Koninklijk Huis op staatsbezoek in Mexico. Tijdens een lezing werd prins Willem-Alexander het slachtoffer van een vertaalfout. Hij wilde in het Spaans een Mexicaans gezegde gebruiken: 'Een slapende garnaal wordt meegenomen door het getij', maar zei: 'Een slapende garnaal gaat naar de kloten'.

4. Had *Máxima* dit niet kunnen voorkomen?

- Ja, maar ze mag zich niet bemoeien met de speeches.
- Ja, ze spreekt immers Spaans als moedertaal.
- Nee, ze is Argentijns en daar hebben sommige woorden een andere betekenis dan in Mexico.
- Nee, ze spreekt inmiddels zo veel Nederlands dat ze het Spaans is verleerd.

Hoog Fins

Jonge Finnen spreken hun moedertaal op een steeds hogere toon en met een stijgende intonatie aan het eind van de zin. En terwijl ouderen dit een rare manier van praten vinden en vooral iets voor kleine meisjes, gaan zijzelf ook steeds meer zo praten.

5. In welke context gaat in het Nederlands de toon omhoog?

- Bij het geven van een bevel.
- Bij het stellen van een vraag.
- Daar is geen regel voor.
- Tijdens een ruzie.

Huilende baby's

Wetenschappers hebben ontdekt dat baby's huilen op de melodie van hun moedertaal. Er zijn zestig baby's van drie tot vijf dagen oud uit Duitsland en Frankrijk onderzocht. Microfoonjes registreerden het babygehuil, dat door een computer geanalyseerd werd. Ontdekt werd dat het Duitse gehuil anders klonk dan het Franse gehuil.

6. Waardoor denken ze dat het gehuil anders klinkt?

- De manier van huilen is bij baby's genetisch per taal bepaald.
- Door het verschil in voedsel dat Franse en Duitse baby's krijgen.

- Doordat baby's hun moeder proberen na te doen om een band met hen te krijgen.
- Duits is een luidere taal, die baby's in de baarmoeder al horen.

Nieuwe woorden

In het kader van een nieuwe tentoonstelling van de dove schilder Hendrick Avercamp heeft het Rijksmuseum, samen met het Nederlands Gebarent centrum, nieuwe gebaren ontwikkeld voor de Nederlandse Gebarentaal. Voor ongeveer 130 begrippen die te maken hebben met musea en het kijken naar kunst, zijn nieuwe gebaren vastgesteld.

7. Kan iedereen zomaar een nieuw woord bedenken?

- Ja, je kunt zelf zo veel nieuwe woorden bedenken als je maar wilt.
- Ja, maar voordat het als nieuw woord telt, moet het wel minstens een bepaald aantal keren gebruikt zijn.
- Nee, dat moet eerst overlegd worden met de woordenboeksamenstellers.
- Nee, op een gegeven moment zijn bestaande talen 'af'.

De haiku's van Van Rompuy

De Belg Herman Van Rompuy is net benoemd als de eerste president van de Europese Unie. In zijn vrije tijd schrijft hij haiku's. Een haiku is een vorm van Japanse dichtkunst, geschreven volgens het 5-7-5-principe. Hieronder staat een van de haiku's van Van Rompuy.

'Een meeuw op één poot
starend staande in de zee.
De kou deert haar niet.'

8. Waar staat 5-7-5 voor?

- Het aantal gebruikte e's.
- Het aantal lettergrepen.
- Het aantal lidwoorden.
- Het aantal woorden.

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen

studerendenleiden.nl

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM